

Ověřená kopie spojenecká smlouvy mezi ČSR a SSSR z 16. května 1935

Od roku 1932 bylo představitelům československé armády a diplomacie zřejmé, že hlavním zdrojem ohrožení míru ve střední Evropě nebudou snahy Maďarska o revizi poválečného uspořádání, nýbrž Německo. S tím souvisela opatření vedoucí k obraně státu – výstavba nových útvarů a kasáren, budování historických tradic, redislokace stávajících vojenských jednotek, ale také nutnost vybudovat chráněné výrobní kapacity pro zajištění zásobování vojska a týlu, zajištění ochrany civilního obyvatelstva proti leteckému bombardování, přičemž značné obavy vzbuzovala představa chemických útoků na městské aglomerace. Ze zahraničních spojenců byl pouze Sovětský svaz ochoten pomoci ČSR v případě nepřátelského útoku, a to na základě spojenecké smlouvy, která říkala, že přispěchá na pomoc tehdy, učiní-li tak i Francie. Tuto podmínku do smlouvy vložilo samo Československo. Ani jedna ze smluvních stran nechtěla, aby se případná válka změnila v boj všech proti ČSR a SSSR.

Original
Za správnost ručí: Dr Nepustil o.r.

Jménem Republiky Československé!

TOMÁŠ G. MASARYK,
PRESIDENT REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ,

všem,

kteří tento list čístej nebo čtouce slyšeti

budou,

POZDRAVENÍ.

Jménem Republiky Československé

a

Svazu Sovětských Socialistických Republik

byla sjednána tato

Smlouva s Podpisovým protokolem:

**SMLOUVA
O VZÁJEMNÉ POMOCI**

MEZI
REPUBLIKOU
ČESKOSLOVENSKOU
A
SVAZEM SOVĚTSKÝCH
SOCIALISTICKÝCH REPUBLIK.

PRESIDENT REPUBLIKY
ČESKOSLOVENSKÉ
A
ÚSTŘEDNÍ VÝKONNÝ VÝBOR
SVAZU SOVĚTSKÝCH
SOCIALISTICKÝCH REPUBLIK,

Prodchnutí jsouce přáním posílit mír v Evropě a zaručiti jeho dobrodiní svým státům tím, že dokonaleji zabezpečí, aby byla přesně prováděna ustanovení Paktu Společnosti Národů o zajištění státní bezpečnosti, územní celistvosti a politické nezávislosti států,

Rozhodnutí jsouce věnovati své úsilí přípravě a sjednání evropské dohody, směřující k tomuto cíli, a rozhodnutí jsouce dále prozatím přispívati, pokud je v jejich moci, k tomu, aby byla účinně prováděna ustanovení Paktu Společnosti Národů,

Rozhodli se sjednati za tím účelem smlouvu a ustanovili svými zmocněnci:

PRESIDENT
REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ:

pana Dra Edvarda Beneše,
ministra zahraničních věcí,

ÚSTŘEDNÍ VÝKONNÝ VÝBOR
SVAZU SOVĚTSKÝCH
SOCIALISTICKÝCH REPUBLIK:

pana Sergeje Sergejeviče Alexandrovského,
mimořádného vyslance a zplnomocněného ministra
Svazu Sovětských Socialistických republik,

**ДОГОВОР
О ВЗАИМНОЙ ПОМОЩИ**

МЕЖДУ
СОЮЗОМ СОВЕТСКИХ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК
И
РЕСПУБЛИКОЙ
ЧЕХОСЛОВАЦКОЙ.

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ СОЮЗА СОВЕТСКИХ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК
И
ПРЕЗИДЕНТ
РЕСПУБЛИКИ ЧЕХОСЛОВАЦКОЙ,

Воодушевленные желанием укрепить мир в Европе и гарантировать его благо для своих стран, обеспечив более полным образом точное применение положений устава Лиги Наций, направленных к поддержанию национальной безопасности, территориальной целостности и политической независимости государств,

Решив посвятить свои усилия подготовке и заключению европейского соглашения, преследующего эту цель, и, впредь до этого, способствовать, насколько от них зависит, эффективному применению положений устава Лиги Наций,

Решили заключить договор с этой целью и назначили своими Уполномоченными:

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ СОЮЗА СОВЕТСКИХ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК:

Господин
Сергей Сергеевича Александровского,
Чрезвычайного Посланника и Полномочного
Министра Союза Советских
Социалистических Республик,

ПРЕЗИДЕНТ РЕСПУБЛИКИ
ЧЕХОСЛОВАЦКОЙ:

Господин
Эдвард Бенеш,
Министра Иностранних Дел,

Kteří, vyměňivše si své plné moci a shledavše je v dobré a náležité formě, dohodli se na těchto ustanoveních:

Článek 1.

Pro případ, že by republika Československá nebo Svaz Sovětských Socialistických republik byly předmětem hrozby nebo nebezpečí útoku se strany některého evropského státu, Svaz Sovětských Socialistických republik stejně jako republika Československá se navzájem zavazují překročití bez odkladu k úradě o opatřeních, aby byla zachována ustanovení článku 10. Paktu Společnosti Národů.

Článek 2.

V případě, že by za podmínek, předvídaných v článku 15., odstavci 7. Paktu Společnosti Národů, republika Československá nebo Svaz Sovětských Socialistických republik byly přes upřímně mírumilovné své úmysly předmětem nevyvolaného útoku se strany některého evropského státu, Svaz Sovětských Socialistických republik stejně jako republika Československá si bez odkladu vzájemně poskytnou pomoc a podporu.

Článek 3.

Majíce na zřeteli, že podle článku 16. Paktu Společnosti Národů o každém členu Společnosti, který sáhne ke zbrani, nedbaje závazků, jež na sebe vzal v článcích 12., 13. nebo 15. Paktu, má se ipso facto za to, jako by se dopustil činu válečného proti všem ostatním členům Společnosti, republika Československá stejně jako Svaz Sovětských Socialistických republik se zavazují bez odkladu vzájemně si poskytnouti pomoc a podporu podle článku 16. Paktu v případě, že by se jeden z nich za těchto podmínek a přes upřímně mírumilovné své úmysly stal předmětem nevyvolaného útoku se strany některého evropského státu.

Tentýž závazek berou na sebe pro případ, že by republika Československá nebo Svaz Sovětských Socialistických republik byly předmětem útoku se strany některého

kterého podle směny svými plnými mocemi, priznanými nachádzajúcimi sa v должной форме и надлежащем порядке, условились о следующих постановлений:

Статья 1.

В случае, если Союз Советских Социалистических Республик или Республика Чехословацкая явились бы предметом угрозы или опасности нападения со стороны какого либо европейского государства, Чехословацкая Республика и соответственно Союз Советских Социалистических Республик обязуются приступить обоюдно к немедленной консултации в целях принятия мер для соблюдения постановлений статьи 10. Устава Лиги Наций.

Статья 2.

В случае, если в условиях, предусмотренных в статье 15., параграф 7. Устава Лиги Наций, Союз Советских Социалистических Республик или Республика Чехословацкая явились бы, несмотря на искренне мирные намерения обеих стран, предметом не вызванного нападения со стороны какого либо европейского государства, Республика Чехословацкая и взаимно Союз Советских Социалистических Республик окажут друг другу немедленно помощь и поддержку.

Статья 3.

Принимая во внимание, что согласно статье 16. Устава Лиги Наций каждый член Лиги, прибегающий к войне вопреки обязательствам, принятым в статьях 12., 13. и 15. Устава, тем самым рассматривается как совершивший акт войны против всех других членов Лиги, Союз Советских Социалистических Республик и взаимно Республика Чехословацкая обязуются, в случае, если одна из них явится, в этих условиях, и несмотря на искренне мирные намерения обеих стран, предметом не вызванного нападения со стороны какого либо европейского государства, оказать друг другу немедленно помощь и поддержку, действуя применительно к статье 16. Устава.

То же обязательство принято на случай, если Союз Советских Социалистических Республик или Республика Чехословацкая явятся предметом нападения со стороны какого

европейского státu за podmínek, předvídaných v článku 17., odstavci 1. a 3. Paktu Společnosti Národů.

Článek 4.

Bez újmy předchozích ustanovení této smlouvy stanoví se, že bude-li jedna z Vysokých Smluvních Stran napadena jedním nebo několika třetími státy za podmínek nedávajících podkladu k poskytnutí pomoci a podpory podle této smlouvy, druhá Vysoká Smluvní Strana se zavazuje, že za trvání konfliktu neposkytne přímo ani nepřímou pomoci ani podpory útočnickovi nebo útočnickům, při čemž každá ze stran prohlašuje, že není vázána žádnou dohodou o pomoci, která by byla v rozporu s tímto závazkem.

Článek 5.

Shora uvedené závazky jsou ve shodě se závazky Vysokých Smluvních Stran jakožto členů Společnosti Národů, a proto ničemu z této smlouvy nebude dán výklad, který by omezoval poslání Společnosti Národů, pokud jde o vhodná opatření k účinnému zabezpečení světového míru nebo který by omezoval závazky, vyplývající pro Vysoké Smluvní Strany z Paktu Společnosti Národů.

Článek 6.

Tato smlouva, jejíž československé a ruské znění je stejně autentické, bude ratifikována a ratifikační listiny budou co nejdříve vyměněny v Moskvě. Bude zapsána u tajemnického úřadu Společnosti Národů.

Smlouva nabude účinnosti ihned po výměně ratifikačních listin a zůstane v platnosti pět let. Nevypoví-li jí jedna z Vysokých Smluvních Stran předchozí nejméně jednoroční výpovědi před uplynutím této lhůty, zůstane v platnosti po neomezenou dobu; každá z Vysokých Smluvních Stran bude však jí moci zrušití zvláštním prohlášením po jednoroční výpovědi.

либо европейского государства в условиях, предусмотренных в параграфах 1. и 3. статьи 17. Устава Лиги Наций.

Статья 4.

Без ущерба для предыдущих постановлений настоящего договора установлено, что если одна из Высоких Договаривающихся Сторон явится предметом нападения со стороны одной или нескольких третьих Держав в условиях, не дающих основания для оказания помощи и поддержки в пределах настоящего договора, то другая Высокая Договаривающаяся Сторона обязуется не оказывать в течение конфликта ни прямо, ни косвенно помощи и поддержки нападающему или нападающим, причем каждая из сторон заявляет, что она не связана никаким соглашением о помощи, которое находилось бы в противоречии с настоящим обязательством.

Статья 5.

Так как обязательства, установленные выше, соответствуют обязанностям Высоких Договаривающихся Сторон, как членов Лиги Наций, то ничто в настоящем договоре не будет толковаться, как ограничение задачи этой последней принимать меры, способные эффективно ограждать всеобщий мир, или как ограничение обязанностей, вытекающих для Высоких Договаривающихся Сторон из Устава Лиги Наций.

Статья 6.

Настоящий договор, русский и чешский тексты которого будут иметь одинаковую силу, будет ратифицирован, и ратификационные грамоты будут обменены в Москве, как только это будет возможно. Он будет зарегистрирован в Секретариате Лиги Наций.

Он вступит в действие с момента обмена ратификациями и будет оставаться в силе в течение пяти лет. Если он не будет денонсирован одной из Высоких Договаривающихся Сторон с предупреждением, по крайней мере, за один год до истечения этого периода, то он останется в силе без ограничения срока, причем каждая из Высоких Договаривающихся Сторон будет иметь возможность прекратить его действие путем заявления об этом с предупреждением за один год.

Četnuž na svědomí zmocněnci podepsali tuto smlouvu a přiložili k ní své pečeti.

Dáno v Praze ve dvojitým vyhotovení dne 16. května 1935.

Dr. Edvard Beneš. L. S.

В удостоверение чего Уполномоченные подписали настоящий договор и приложили к нему свои печати.

Свершено в Праге, в двух экземплярах, 16 Мая 1935 года.

(М. П.) С. Александровский.

PODPISOVÝ PROTOKOL.

Přistupující k podpisu československo-sovětské smlouvy o vzájemné pomoci z dnešního dne, zmocněnci podepsali tento protokol, jenž bude ratifikován spolu se smlouvou.

I.

Je shoda o tom, že ze článku 3. vyplývá pro každou z Vysokých Smluvních Stran závazek, aby neprodleně poskytla druhé straně pomoc, vyhovující bez odkladu doporučením Rady Společnosti Národů, jakmile je vydá podle článku 16. Paktu Společnosti Národů. Rovněž je shoda o tom, že obě smluvní strany budou shodně postupovati za tím účelem, aby Rada vydala tato doporučení tak rychle, jak si okolnosti toho vyžádají, a že v případě, nevydá-li Rada z jakéhokoliv důvodu žádného doporučení aneb nedospěje-li k jednomyslnému usnesení, závazek pomoci přes to bude proveden. Je rovněž shoda o tom, že závazky pomoci, stanovené v této smlouvě, týkají se pouze útoku, podniknutého na vlastní území jedné neb druhé smluvní strany.

II.

Obě vlády konstatují, že dosah závazků obsažených v článcích 1., 2. a 3. této smlouvy, která byla sjednána ve snaze, přispěti k tomu, aby ve východní Evropě byl vybudován regionální systém bezpečnosti, jehož počátek byl učiněn francouzsko-sovětskou smlouvou z 2. května 1935, jest vymezen tak, jak je stanoveno ve 4. bodě podpisového protokolu k řečené smlouvě. Obě vlády zároveň uznávají, že závazky vzájemné pomoci budou mezi nimi účinné jen potud, pokud tu budou podmínky předvídané touto smlouvou a pokud bude oběti útoku poskytnuta pomoc se strany Francie.

ПРОТОКОЛ ПОДПИСАНИЯ.

В момент подписания Советско-чехословацкого договора о взаимной помощи от его числа, уполномоченные подписали нижеследующий протокол, который будет включен в обменяемые ратификационные грамоты договора.

I.

Условлено, что следствием статьи 3. является обязательство каждой Договаривающейся Стороны оказать немедленно помощь другой, сообразуясь безотлагательно с рекомендациями Совета Лиги Наций, как только они будут вынесены в силу статьи 16. Устава. Условлено также, что обе договаривающиеся стороны будут действовать согласно, дабы достичь того, чтобы Совет вынес свои рекомендации со всей скоростью, которой потребуют обстоятельства, и что, если, несмотря на это, Совет не вынесет, по той или другой причине, никакой рекомендации, и если он не достигнет единогласия, то обязательство помощи тем не менее будет выполнено. Условлено, также, что обязательства помощи, предусмотренные в настоящем договоре, относятся лишь к случаю нападения, совершенного на собственную территорию той или другой Договаривающейся стороны.

II.

Оба Правительства констатируют, что обязательства, предусмотренные статьями 1., 2. и 3. настоящего договора, заключенного в стремлении содействовать созданию в восточной Европе региональной системы безопасности, начало которой положено франко-советским договором от 2-го Мая 1935 года, ограничиваются теми же пределами, которые установлены пунктом 4. Протокола подписания упомянутого договора. Одновременно оба Правительства признают, что обязательства взаимной помощи будут действовать между ними лишь поскольку, при наличии условий, предусмотренных настоящим договором, помощь стороне жертве нападения будет оказана со стороны Франции.

III.

Obě vlády pokládají za žádoucí sjednání regionální dohodu, která by směřovala k organizaci bezpečnosti mezi smluvními státy a která by mohla obsahovati závazky vzájemné pomoci nebo býti provázena takovými závazky, a vyrazují si proto možnost účastnit se případně, ve vzájemném souhlasu, podobných dohod přímo nebo nepřímo ve formě, jež by se jim jevila vhodnou. V tomto případě závazky, vyplývající z těchto různých dohod, nastoupí na místo závazků, vyplývajících z této smlouvy.

Dáno v Praze dne 16. května 1935.

Dr. Edvard Beneš.

III.

Оба Правительства, считая желательным заключение регионального соглашения, целью которого явилась бы организация безопасности договаривающихся государств и которое вместе с тем могло бы включить обязательства взаимной помощи или сопроводиться таковыми, признают друг за другом возможность, в соответствующем случае, участвовать, с обоюдного согласия, в той форме, прямой или косвенной, которая представлялась бы подходящей в подобных соглашениях, причем обязательства этих соглашений должны заменить собой те, которые вытекают из настоящего договора.

Совершено в Праге в двух экземплярах, 16 Мая 1935 года.

С. Александровский.

Shlédnuvše a prozkoumajše

tuto Smlouvu s Podpisovým protokolem, prohlašujeme je za schváleny, přijaty, potvrzeny a utvrzeny a mocí listu tohoto podepsaného naší rukou vlastní je schvalujeme, přijímáme, potvrzujeme a utvrzujeme, slibující slovem svým, jménem Republiky Československé, že je pevně a neporušitelně zachováme a nedopustíme, aby proti nim jednáno bylo z jakékoli příčiny a jakýmkoli vymyšleným způsobem.

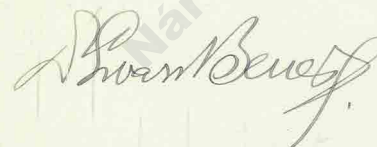
Tomu na svědomí jsme tento list vyhotoviti kázali a kněmu pečeť Republiky Československé přitisknouti dali.

Jenž jest dán v Lánech dne 3. června léta tisícího devítistého třicátého pátého.

Vyhlašuje se s tím, že ratifikační listiny byly vyměněny v Moskvě dne 8. června 1935 a že týmž dnem nabyla smlouva účinnosti.

T. G. Masaryk.

President Republiky Československé.

Dr. Edvard Beneš.

Ministr zahraničních věcí.

L.S.